

3) Pracovněprávní skutečnosti. Počítání času v pracovním právu. Promlčení. Prekluze

Právní skutečnosti v pracovním právu

- **Právní vztah**
 - Společenský vztah mezi nejméně dvěma subjekty upravený normami práva, v němž jsou tyto nositeli subjektivních práv a povinností, které vznikají těmto subjektům přímo nebo zprostředkovaně na základě právních norem.
- **Právní skutečnost**
 - Okolnosti, se kterými právní norma spojuje vznik, změnu nebo zánik právního vztahu, tj. subjektivních práv a právních povinností.
 - Právní jednání, protiprávní jednání, právní událost, protiprávní stav
- **Právní jednání**
 - Projev vůle určitého subjektu směřující ke vzniku, změně nebo zániku právního vztahu, jež jsou v souladu s právem.

Právní skutečnosti v pracovním právu

- **Právní událost**
 - Mimovolní právní skutečnost, která nastává objektivně (bez projevu vůle subjektu právního vztahu), přičemž její následky (vznik, změna, zánik právních vztahů) jsou v souladu s normami práva.
- **Právní domněnka**
 - Právní skutečnost, jejíž existence je normami předpokládána, přestože v konkrétním případě není prokázána → její existence je pravděpodobná.
 - Vyvratitelná, nevyvratitelná
- **Právní fikce**
 - Druh právní skutečnosti, kterou právní norma konstruuje, i když je patrné, že neexistuje.

Právní skutečnosti v pracovním právu

- **Zdánlivost právního jednání**
 - Projev vůle (projev + vážnost)
 - Zaměřenost projevu vůle
 - Aprobace právním řádem
 - Určitost + srozumitelnost
- **Neplatnost právního jednání**
 - Náležitosti subjektu: právní osobnost a svéprávnost (§ 34, 35 NOZ!)
 - Náležitosti vůle: svoboda vůle (*vis compulsiva*), vůle prosta omylu
 - Náležitosti projevu: forma právního jednání (zákon x smlouva)
 - Možnost a dovolenost: počáteční x následná nemožnost

Právní skutečnosti v pracovním právu

- Náležitost subjektů

	Právní subjektivita		Svéprávnost (způsobilost)	
	Vznik	Zánik	Vznik	Zánik
Zaměstnanec	15 let + PŠD	smrtí	§ 31	smrtí
FO – Ztel	narozením	smrtí	18 let / soud	smrtí
PO – Ztel	vznikem	zánikem	vznikem	zánikem

- § 252/2 ZP – dohoda o odpovědnosti k ochraně hodnot...
- § 255/3 ZP – dohoda o odpovědnosti za ztrátu svěřených věcí

Právní skutečnosti v pracovním právu

- **Absolutní neplatnost právního jednání**
 - Zjevně se přičí dobrým mravům
 - Rozpor se zákonem + zjevně narušuje **veřejný pořádek**
 - Plnění od počátku nemožné
- **[21 Cdo 2575/2018](#)**
 - Je-li pracovněprávní jednání **neplatné pro rozpor se zákonem** podle ustanovení § 580 odst. 1 o.z., jde o neplatnost absolutní v případě, že právní jednání **zjevně narušuje veřejný pořádek** (§ 588 věta první o.z.); jestliže takové pracovněprávní jednání veřejný pořádek nenarušuje nebo jestliže se nejedná o narušování zjevné , je pracovněprávní jednání i v tomto případě **neplatné jen relativně**.

Právní skutečnosti v pracovním právu

- **§ 1a/2 ZP:** Zásady zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, uspokojivých a bezpečných pracovních podmínek pro výkon práce, spravedlivého odměňování zaměstnance, rovného zacházení se zaměstnanci a zákazu jejich diskriminace vyjadřují hodnoty, které chrání veřejný pořádek.
- **§ 4a/1 ZP:** Odchylná úprava práv nebo povinností v pracovněprávních vztazích nesmí být nižší nebo vyšší, než je právo nebo povinnost, které stanoví tento zákon nebo kolektivní smlouva jako nejméně nebo nejvýše přípustné.

Výklad právního jednání v PP

- **Contra proferentem**
 - Je-li možné právní jednání vyložit různým způsobem, použije se výklad pro zaměstnance nejprůzračnější (§ 18 ZP)
- § 555 NOZ: Právní jednání se posuzuje podle svého obsahu.
- § 556 NOZ: Co je vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět. Nelze-li zjistit úmysl jednajícího, přisuzuje se projevu vůle význam, jaký by mu zpravidla přikládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen.

Forma právního jednání v PP

- § 20 ZP: Nebylo-li právní jednání učiněno ve formě, kterou vyžaduje tento zákon, a bylo-li již započato s plněním, není možné se neplatnosti tohoto jednání dovolat u těch jednání, jimiž vzniká nebo se mění základní pracovněprávní vztah.
- § 34/2 ZP: Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně.
- §564 NOZ: Vyžaduje-li zákon pro právní jednání určitou formu, lze obsah právního jednání změnit projevem vůle v téže nebo přísnější formě; vyžaduje-li tuto formu jen ujednání stran, lze obsah právního jednání změnit i v jiné formě, pokud to ujednání stran nevyklučuje.

Forma právního jednání v PP

- § 582/1 NOZ: Není-li právní jednání učiněno ve formě ujednané stranami nebo stanovené zákonem, je neplatné, ledaže strany vadu dodatečně zhojí (...).
- § 582/2 NOZ: Není-li dodržena forma právního jednání ujednaná stranami, lze neplatnost namítnout, jen nebylo-li již plněno. To platí i tehdy, vyžadují-li formu určitého právního jednání ustanovení části čtvrté tohoto zákona.

Forma právního jednání v PP

- § 27/2 ZP: Kolektivní smlouva musí být uzavřena písemně a podepsána smluvními stranami na téže listině, jinak se k ní nepřihlíží.
- § 35/6 ZP: Zkušební doba musí být sjednána písemně.
- § 49/2 ZP: Dohoda o rozvázání pracovního poměru musí být písemná.
- § 50/1 ZP: Výpověď z pracovního poměru musí být písemná, jinak se k ní nepřihlíží.

Forma právního jednání v PP

KS v Hradci Králové 14 Co 158/95

- Nedostatek podpisu zaměstnavatele na listině obsahující okamžité zrušení pracovního poměru způsobuje neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru pro nedostatek písemné formy.

21 Cdo 682/2018

- Nahrazení podpisu zaměstnavatele na výpovědi z pracovního poměru mechanickými prostředky nebylo ve smyslu ustanovení § 40 odst. 3 první a druhé věty obč. zák. obvyklé; taková výpověď bez vlastnoručního podpisu byla pro vadu formy právního úkonu podle ustanovení § 20 odst. 3 zák. práce neplatná.

Doručování v PP vztazích

- § 334/1 ZP: **Písemnosti týkající se vzniku, změn a skončení pracovního poměru** nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, důležité písemnosti týkající se odměňování, jimiž jsou **mzdový výměr** (§ 113 odst. 4) nebo **platový výměr** (§ 136) a **záznam o porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce** (dále jen "písemnost"), musí být doručeny zaměstnanci do vlastních rukou.

Doručování v PP vztazích

- Zaměstnavatel doručuje zaměstnanci
 - **Na pracovišti, v jeho bytě nebo kdekoliv bude zastižen**
 - Svědci, odmítnutí převzetí → fikce (§ 334/3 ZP)
 - **Prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací**
 - Písemný souhlas zaměstnance, uznávaný elektronický podpis
 - Doručeno dnem, kdy zaměstnanec převzetí potvrdí datovou zprávou s uzn. el. podpisem
 - Neúčinnost doručení, pokud nepotvrdí převzetí do 3 dnů od odeslání
 - Nelze použít na úpravu datových schránek
 - **Není-li to možné, může zaměstnavatel písemnost doručit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb**
 - Poštovní smlouva, poslední známá adresa, zmocnění pro převzetí – úředně ověř. podpis
 - Písemný záznam o doručení, úložní doba 10 pracovních dnů + výzva, vrácení Zteli

Doručování v PP vztazích

- Zaměstnanec doručuje zaměstnavateli
 - Zaměstnanec doručuje písemnost určenou zaměstnavateli zpravidla **osobním předáním** v místě sídla zaměstnavatele. Na žádost zaměstnance je zaměstnavatel povinen doručení písemnosti podle věty první písemně potvrdit.
 - **Elektronicky**, pokud Ztel souhlasí, elektronický uznávaný podpis, potvrzení
 - Doručení písemnosti určené zaměstnavateli je splněno, jakmile ji zaměstnavatel převzal.
- **21 Cdo 2172/2003**
 - Písemnosti zaměstnance určené jeho zaměstnavateli lze doručit nejen prostřednictvím pošty, ale i pomocí každé fyzické nebo právnické osoby, která bude ochotna doručení provést, nebo osobním předáním statutárnímu orgánu zaměstnavatele, k tomu určenému zaměstnanci, popřípadě každému vedoucímu zaměstnanci, který mu je nadřízen.

Doručování v PP vztazích

21 Cdo 1350/2009

- Listiny uvedené v (...) lze zaměstnanci doručit prostřednictvím držitele poštovní licence jen tehdy, není-li doručení možné provést samotným zaměstnavatelem na pracovišti zaměstnance, v jeho bydlišti nebo kdekoli bude zastižen, a proto nemá právní účinky doručení takové písemnosti zaměstnanci, k němuž zaměstnavatel přistoupil prostřednictvím držitele poštovní licence v rozporu (...).
- **To neplatí jen tehdy, jestliže zaměstnanec (oprávněný příjemce) písemnost skutečně převzal.**

Doručování v PP vztazích

21 Cdo 3278/2010:

- Písemnost uvedenou v § 334 odst. 1 zák. práce zaměstnavatel nedoručil zaměstnanci do vlastních rukou, jestliže mu jen umožnil, aby se seznámil s obsahem písemnosti, a jestliže mu předal pouze reprodukci písemnosti s grafickým napodobením podpisu.

21 Cdo 2426/2000

- Jestliže zásilku s písemností uvedenou v [§ 334 odst. 1 ZPr] doručovanou zaměstnanci do vlastních rukou převzala jiná osoba než zaměstnanec, nebyla tím splněna povinnost zaměstnavatele doručit písemnost, a to ani v případě, že zásilka byla zaměstnanci dodatečně jinou osobou odevzdána

Pravidla pro počítání času

§ 333 ZP: Doba počíná prvním dnem a končí uplynutím posledního dne stanovené nebo sjednané doby; to platí také v případě, kdy je uplynutím doby podmíněn vznik nebo zánik práva.

§ 350a ZP: Týdnem se pro účely tohoto zákona rozumí 7 po sobě následujících kalendářních dnů.

Promlčení a prekluze

- Příklady promlčení
 - § 267/2 ZP, § 268/3 ZP, § 271t
- Případy prekluze:
 - § 39/5 ZP
 - § 57 ZP
 - § 58 ZP
 - § 59 ZP
 - § 72 ZP
 - § 313 ZP
 - § 339a/1 ZP

Promlčení a prekluze

- Promlčuje se právo zaměstnance na úhradu mzdy?

Promlčení a prekluze

21 Cdo 4027/2015

- Splatnost odstupného se odvíjí ode dne dohodnutého mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a není-li takové dohody, odstupné je splatné po skončení pracovního poměru v nejbližším obvyklém - pravidelném termínu výplaty mzdy.